

АСПЕКТИ СУДОВО-ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ВИРОБІВ ІЗ ШКІРИ

Лисенко Н.В., Мартосенко М.Г.

*Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України,
м. Полтава, Україна*

lysenko.natasha.v@gmail.com, martosenko@gmail.com

Кожен виріб із шкіри унікальний і неповторний – не можливо знайти двох ідентичних курток чи черевиків. Зовнішня естетика, практичність, еластичність – саме за ці споживні властивості споживачі люблять шкіряні вироби та вважають їх наявність у власному гардеробі ознакою достатку та репутабельності власника. Асортимент виробів зі шкіри, що випускає промисловість і надходить у торгівельну мережу, налічує десятки тисяч найрізноманітніших видів та різновидів. Але при таких даних, можна констатувати, що відбувається скорочення виробництва продукції зі шкіри, яке передусім пов'язане з високою собівартістю вітчизняних товарів легкої промисловості. Унаслідок зростання цін на сировину та енергоносії утворилася велика різниця між цінами на товари та купівельною спроможністю населення, внутрішній ринок перевантажений відповідними імпортними товарами, переважно китайського й турецького виробництва та суттєвою часткою товарів, які ввозяться контрабандою. Саме в таких умовах, коли недобросовісний виробник пропонує споживачеві продукцію неналежної якості, а потім не хоче визнавати наявність недоліків/дефектів, все частіше виникає необхідність розгляду питань щодо визначення їх впливу на зниження вартості продукції. Споживач, у свою чергу, зловживаючи діючими нормами, які регламентує Закон України «Про захист прав споживачів» переслідує корисливі мотиви пред'являючи претензії до якісної продукції. Крім того, враховуючи досить високу вартість виробів із шкіри, досить часто виникає необхідність визначення розміру матеріальної шкоди, завданої власнику внаслідок їх пошкодження чи крадіжки. Під час вирішення таких ситуацій, одним із важливих етапів доказування є призначення комплексу судових експертиз, у тому числі судово-товарознавчих з метою встановлення ринкової вартості виробів зі шкіри, що були у вжитку.

При проведенні судово-товарознавчої експертизи виробів зі шкіри, що були у вжитку з метою визначення їх ринкової вартості, дослідження повинно включати наступні етапи: обґрунтування та вибір необхідного комплексу методів дослідження і послідовності їх застосування; ідентифікацію об'єкта та віднесення його до відповідного класифікаційного угруповання; аналіз зовнішнього вигляду (детальний опис конструктивних особливостей об'єкта, фіксація розмірних ознак) та опис маркувальних позначень (за наявності); фіксація фактичного стану об'єкта дослідження (фотофіксація та опис всіх дефектів із обов'язковим зазначенням їх розташування та ступеню вираженості); визначення придатності до подальшої експлуатації; аналіз ринку об'єкта в конкретному регіоні в конкретний період часу із метою визначення його ринкової вартості. При визначенні ринкової вартості виробів зі шкіри визначальною умовою є наявність на ринку об'єкта, який відповідає характеристикам досліджуваного об'єкта (ідентичний об'єкт) або аналога, характеристики якого близькі до характеристик досліджуваного об'єкта, але мають деякі відмінності у властивостях. На основі маркетингового дослідження аналізу рівня цін та кон'юнктури ринку на конкретний вид виробу зі шкіри, що був у вжитку, ринкова вартість може визначатися порівняльним методичним підходом з аналізом цінової інформації на вторинному ринку (<https://besplatka.ua/>, <https://obyava.ua/>, <https://ogoloshha.ua/>, <https://www.olx.ua/>, <https://izi.ua/>, <https://www.kidstaff.com.ua/> і т.д.) та витратним методичним підходом з аналізом цінової інформації на первинному ринку (<https://prom.ua/>, <https://rozetka.com.ua/>, <https://ua.all.biz/>, <https://hotline.ua/>, <https://flagma.ua/>) із відповідним коригуванням на термін експлуатації та/або наявність дефектів. Проте, численна різноманітність виробів зі шкіри та індивідуальні відмінності товарних властивостей окремих груп, зумовлюють необхідність удосконалення застосовуваних підходів при вирішенні конкретних експертних завдань, що ставляться перед експертом-товарознавцем.